

A-PBT-A-12/2014. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület **K.G-né** (xxx; a továbbiakban: *Kérelmező*) által az **ABC Biztosító** (yyy; a továbbiakban: *Pénzügyi szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2014. február 3. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja a Pénzügyi szolgáltatót, hogy az ajánlás kézhezvételétől számított 60 napon belül, a Kérelmező xxx számú biztosítási szerződése kapcsán – a túlbiztosításra figyelemmel – 12.095,- Ft-ot fizessen meg a Kérelmezőnek. Az eljáró tanács felhívja továbbá a Pénzügyi szolgáltatót, hogy a kifizetésről a Kérelmezőt írásban értesítse.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. CXXXIX. törvény (a továbbiakban: *Mnbtv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a Pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az Mnbtv. 113. § b) pontja, 116. §-a, valamint 119. § (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmezőnek a Pénzügyi Békéltető Testülethez 2013. november 21-én érkezett kérelme nem tartalmazta az Mnbtv. 104. § (2) bekezdés d), f) és g) pontjaiban foglaltakat, ezért az eljáró tanács 2013. december 3-án kelt – a Kérelmező által 2013. december 9-én átvett – levelével hiánypótlásra hívta fel a Kérelmezőt. A hiánytalan kérelem 2013. december 13-án érkezett a Pénzügyi Békéltető Testülethez, tárgya túlbiztosítást tartalmazó vagyonbiztosítási szerződés kapcsán megfizetett biztosítási díj Pénzügyi szolgáltató általi visszatérítése volt.

Felek előadásai

A Kérelmező kérelmében előadta, hogy 2009. július 11-én, xxx számon xxx otthonbiztosítást kötött a Pénzügyi szolgáltatóval, amely biztosítási szerződését – a magas biztosítási összeg miatt – 2013. július 23-án felmondta. Előadta, hogy 2013. szeptember 18-án telefonon azt a tájékoztatást kapta, hogy lakóotthona kapcsán felülbiztosítás jött létre, mivel a társasház, amelyben lakik, már rendelkezik biztosítással. Véleménye szerint a szerződéskötéskor eljáró üzletkötő több tulajdonost is megtévesztett a társasházban a biztosítási szerződések megkötésekor. Közölte, hogy a Pénzügyi

szolgáltató válaszeleiben részinformációkat közölt vele, ezért ő rossz adatokból kiindulva, rossz számításokat végzett. A Pénzügyi szolgáltató ugyanis egy évre visszamenőleg számolt, és fizette vissza részére biztosítási díjkülönbözetet. Úgy vélte, hogy mivel biztosítási szerződése 2009. augusztus 1-jével lépett hatályba, és 2013. augusztus 1-jéig volt érvényben, a társasház biztosítás miatti túlbiztosítás okán négy évre visszamenőleg az épület címén teljesített biztosítási díjrész neki visszajár. 2013. november 4-én kelt levelében a Pénzügyi szolgáltató már négy évre visszamenőleg számolta ki az őt megillető összeget, levonva azonban abból a viszontbiztosítási díjat, amelyet azért kifogásolt a Kérelmező, mivel sem kárigénye, sem elmaradása nem volt az érintett négy évben. Fentiek alapján kérte biztosítási szerződésének közös megegyezéssel történő megszüntetését és a 2009. augusztus 1-jétől 2013. január 1-jéig eső 12.095,- Ft viszontbiztosítási díj és 65.018,- Ft jegybanki alapkamat, azaz összesen 77.113,- Ft megtérítését.

A Pénzügyi szolgáltató válasziratában előadta, hogy a felek között, a Kérelmező 2009. július 11. napján kelt ajánlata alapján, 2009. augusztus 1. napi kockázatviselési kezdettel, xxx kötvényszámon xxx otthonbiztosítás jött létre. A Kérelmező kifejezett elfogadó nyilatkozata alapján az xxx otthonbiztosítás ügyféltájékoztatója és xxx napjától érvényes feltételei a szerződés részévé váltak. A Kérelmező első ízben a 2013. szeptember 23. napján kelt levelében tájékoztatta arról, hogy 2008. február 8. napi kezdettel, folyamatos jelleggel hatályban van az épületre a társasházi vagyonbiztosítás, amely azt teljes mértékben fedezi. Előadta, hogy jóhiszeműen – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Ptk.*) 4. §-ának megfelelően – bízott abban, hogy a vele szerződő Kérelmező eleget tesz a jogszabályból, illetve a szerződésből eredő kötelezettségeinek, így különösen *Ptk.* 540. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített tájékoztatási- és változásbejelentési kötelezettségének.

Rögzítette, hogy nem vitás a felek között az, hogy a túlbiztosítási tilalomból fakadóan a szerződés az épület vagyonszoport vonatkozó részében érvénytelen. Álláspontja szerint a Kérelmező által, a szerződés kapcsán az épület vagyonszoport vonatkozásában teljesített díj összegét nem biztosítási díj, hanem egyéb jogcím hiányában jogalap nélkül teljesített összegnek, a Pénzügyi szolgáltató vonatkozásában jogalap nélküli gazdagodásnak kell tekinteni [*Ptk.* 361. §]. Figyelemmel arra, hogy a Pénzügyi szolgáltató jóhiszeműen bízott a szerződés érvényességében, ezért a szerződés kezelésével, valamint a szerződésben vállalt kockázat kezelésével kapcsolatban többértű tevékenységeket végzett, amelyekből kifolyólag költségei – viszontbiztosítási díj, ügyviteli költség – merültek fel. Hivatkozott arra, hogy amennyiben a Kérelmező a valós helyzetet tárja elé a szerződési ajánlat megtételekor, úgy ezek a költségek nem merülnek fel. Válasziratában rögzítette, hogy az ügyviteli költség a szerződés állományban tartásával kapcsolatos költségeket jelenti, ilyen különösen a szerződés kezelésére fordított munkaidő értéke, a szerződés általános kezelése, mindezek során a használt eszközök költsége, valamint a levelezési költség. A viszontbiztosítási díj olyan speciális szerződés során felmerült díj, amelyet a biztosítók az általuk vállalt kockázatot, mint biztosítási állományt biztosítják, megteremtve, illetve hozzájárulva a kockázatközösség stabilitásához. Ezeket a költségeket a Pénzügyi szolgáltató érvényes szerződés esetén a biztosítási díjból teljesíti. Figyelemmel arra, hogy a Pénzügyi szolgáltató a fent részletezett költségektől, a jogalap nélkül teljesített összeg visszakövetelését megelőzően elesett, továbbá a gazdagodás vonatkozásában rosszhiszeműsége nem állapítható meg, így annak visszakövetelésével sem kellett számolnia. A Kérelmező kamatigénye vonatkozásában előadta, hogy a jogalap nélküli gazdagodás visszafizetésével a Pénzügyi szolgáltató a Kérelmező közlését megelőzően nem eshetett késedelembe. A *Ptk.* 364. § rendelkezésén keresztül érvényesül a *Ptk.* 360. § (2) bekezdése, miszerint a kárért felelős (gazdagodó) személy helyzetére a szerződés teljesítésében késedelmes kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Hangsúlyozta, hogy nem a Pénzügyi szolgáltató tévesztette meg a másik felet abban, hogy a szerződés létrejöttének nincs törvényes akadálya. Ezen lényeges körülményt a szerződés megkötését követően, folyamatos teljesítése mellett csak évekkel később közölte vele a Kérelmező. A fentiekből következik, hogy a Pénzügyi szolgáltató a Kérelmező tájékoztatási kötelezettségének teljesítését követő napon, 2013. szeptember 24. napján esett késedelembe a gazdagodás visszafizetésével. Közölte, hogy a Kérelmező által megjelölt kamatkezdő

időpont eleve nem lehet alkalmazható, hiszen a Kérelmező a szerződés kezdetekor nem fizette meg előre a közel öt évre szóló biztosítási díjat, azaz a gazdagodás nem a szerződés megkötésekor, hanem az egyes díjak teljesítésekor, részletekben merült fel. A Pénzügyi szolgáltató szerint a visszafizetett 132.251,- Ft biztosítási díj után indokoltan 631,- Ft késedelmi kamatfizetési kötelezettsége lehet. A jogvita egyezséggel való lezárása érdekében úgy nyilatkozott, hogy késznek mutatkozik 631,- Ft kamatösszeget a Kérelmező részére teljesíteni, továbbá vállalja, hogy a szerződés érvényben maradt részének közös megegyezéssel való megszüntetéséhez, annak díjjal rendezettség időpontjára – 2014. január 1. – szóló hatállyal hozzájárul. Válasziratában egyúttal akként rögzítette, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezésként nem fogadja el.

Az eljáró tanács a Pénzügyi szolgáltató egyezségi ajánlatát tartalmazó válaszirátát, 2014. január 13-án kelt, xxx számon iktatott levelével megküldte a Kérelmezőnek, aki a Pénzügyi Békéltető Testülethez 2014. január 20-án érkezett beadványában úgy nyilatkozott, hogy a Pénzügyi szolgáltató válaszirátában foglaltakat nem fogadja el, továbbra is kéri a Pénzügyi szolgáltató által elismert és a részére már visszafizetett összeg kamatainak – számítása szerint 65.018,- Ft-nak – a Pénzügyi szolgáltató általi megtérítését.

A jogvita tárgyában 2014. február 3-án megtartott meghallgatáson a felek között egyetértés alakult ki a tekintetben, hogy a jogvitával érintett biztosítási szerződést 2014. január 1-jei hatállyal, közös megegyezéssel megszüntessék. Erre tekintettel a Kérelmező kérelmét módosítva, a továbbiakban azt már csak a Pénzügyi szolgáltató által viszontbiztosítási díj címén felmerült 12.095,- Ft visszakövetelése vonatkozásában tartotta fenn, késedelmi kamatkövetelésétől elállt.

Megállapított tényállás

Az eljáró tanács a jogvita tárgyában az alábbi tényállást állapította meg. A Kérelmező 2008. február 8-tól a kockázatviselés helyéül szolgáló ingatlan vonatkozásában – a társbiztosítónál megkötésre került társasházi biztosítás által fedezetbe vonva – vagyontulajdonosként rendelkezett. A Kérelmező és a Pénzügyi szolgáltató között a társasházi vagyontulajdonosként tekintet nélkül, 2009. augusztus 1-jei kockázatviselési kezdettel, xxx kötvényszámon xxx otthonbiztosítás jött létre, amely alapján a Kérelmező 2013. augusztus 1-jéig – a túlbiztosítás fennállásáig – 128.245,- Ft biztosítási díjat fizetett meg. A megfizetett biztosítási díjból 24.218,- Ft és 74.441,- Ft a Kérelmező részére visszautalásra került, valamint a túlbiztosítással nem érintett vagyoncsoportok vonatkozásában (ingóság, ékszer, készpénz, xxx) a 2013. augusztus 1-től 2013. december 1-jéig terjedő biztosítási időszakra vonatkozó esedékes díj (7.236,- Ft) is levonásra került. A megfizetett biztosítási díjakból – a 2009. augusztus 1. és 2013. január 1. közti időszak vonatkozásában – elszámolásra került 12.095,- Ft viszontbiztosítási díj és 10.255,- Ft ügyviteli költség is.

A Kérelmező meghallgatáson módosított kérelme alapján a jogvita tárgyát az képezte, hogy a Pénzügyi szolgáltató jogosult-e a Kérelmező által megfizetett biztosítási díjból, az általa viszontbiztosítási díj címén elszámolt 12.095,- Ft-ot visszatartani.

Az eljáró tanács megítélése szerint a Kérelmező kérelme az alább kifejtettek tekintettel megalapozott:

Tényállás értékelése, túlbiztosítás

A Ptk. 549. § (1) bekezdése szerint „A biztosítási összeg nem haladhatja meg a biztosított vagyontárgy valóságos értékét. A vagyontárgy valóságos értékét meghaladó részében a biztosítási összegre vonatkozó megállapodás semmis, s a díjat megfelelően le kell szállítani”.

Az eljáró tanács megítélése szerint a vonatkozó jogszabályi rendelkezés nemcsak az elé állít tilalmat, hogy valamely vagyontárgyat az értékén felül biztosítsanak, hanem tiltja a többszöri biztosítást is. A túlbiztosítás az utóbb megkötött szerződésnek a túlbiztosított rész vonatkozásában a semmiségét eredményezi. A díjfizetés vonatkozásában ez pedig azzal a következménnyel jár, hogy – miként azt a

Ptk. Kommentár is rögzíti – „*még a rosszhiszemű szerződő felet is megilleti az a jog, hogy a díjkülönbözetet visszakövetelje*”.

Az eljáró tanács a rendelkezésre álló adatokat értékelve arra jutott, hogy a Kérelmező jogszabályba ütköző vagyonszerződése kapcsán a Pénzügyi szolgáltatónak megfizetett biztosítási díj visszaigénylésére jogosult. Az eljáró tanács megítélése szerint nem érinti a Kérelmező visszakövetelésére vonatkozó igényének jogosságát, hogy a Pénzügyi szolgáltató a Kérelmező biztosítási kockázatát – vagyonbiztosítási állományával együtt – tovább porlasztva, viszontbiztosítási szerződésben biztosította. Mindazonáltal az eljáró tanács szerint amennyiben a túlbiztosítás miatt a Pénzügyi szolgáltató valós kockázatot nem viselt, a viszontbiztosításba sem lehetett valós kockázatot fedezetbe adni. A viszontbiztosítás ezen része lehetetlen szolgáltatásra irányul, az erre vonatkozó szerződéses kikötés pedig – a Ptk. 227. § (2) bekezdése alapján – semmis, azaz érvénytelen, annak díjrésze visszajár.

Jogalap nélküli gazdagodás

Az eljáró tanács a Pénzügyi szolgáltató előadásával szemben, a tényállás értékelése során arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Pénzügyi szolgáltató nem hivatkozhat alappal a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítési kötelezettség alóli mentesülésére [Ptk. 361. § (2) bekezdés]. A Pénzügyi szolgáltató a viszontbiztosítási jogviszony fennállására vonatkozóan – előadásán túlmenően – semminemű bizonyítékot nem terjesztett elő, így annak fennállása az eljáró tanács rendelkezésére álló adatok alapján nem volt megállapítható. Nem volt megállapítható az sem, hogy a viszontbiztosítás kapcsán a Pénzügyi szolgáltatónak ténylegesen igazolható költsége merült volna fel.

Az Mnb tv. 113. § b) pontja alapján – egyezség hiányában – a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező módosított kérelme a fentiek szerint megalapozott és a Pénzügyi szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2014. február 11.

Trencséniné dr. Molnár Ágnes s.k.,
az eljáró tanács elnöke

dr. Nagy Szabolcs s.k.,
az eljáró tanács tagja

Elek Mariann s.k.,
az eljáró tanács tagja